

- અ.નિ. જુદા જુદા શાસકોની નીતિઓ વચ્ચેની સરખામણી કરે છે.
પ્રશ્ન – 1 પરમારવંશ અને સોલંકીવંશના શાસનકાળની તુલના કરો. (5)
- અ.નિ મંદિરો, કબરો અને મસ્જિદોના ઉદાહરણો દ્વારા વિશિષ્ટ શૈલી અને ટેકનોલોજીથી બંધાયેલા સ્થાપત્યોનું વર્ણન કરે છે.
પ્રશ્ન- 2 તમે જોયેલા અથવા વાંચેલા કોઈ એક સ્થાપત્યની વિશેષતાનું વર્ણન આઠ થી દસ વાક્યોમાં કરો. (5)
- અ.નિ. વિવિધ રાજ્યો દ્વારા અપનાવવામાં આવેલા, લશ્કરી નિયંત્રણ માટે લીધેલા વહીવટી પગલાં અને વ્યૂહ રચનાઓનું વિશ્લેષણ કરે છે. દા.ત. ખલજીઓ , તુઘલઘ , મુઘલો વગેરે .
પ્રશ્ન –3 નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.
1. સુલતાન અલાઉદ્દીન ખલજીની વહીવટી વ્યવસ્થા જણાવો. (2)
2. છત્રપતિ શિવાજીના વિજયો વિશે નોંધ લખો (3)
- અ.નિ. વિવિધ પરિબળો/ઘટનાઓને કારણે રચાતા ભૂમિ સ્વરૂપના નિર્માણનું વર્ણન કરે છે.
પ્રશ્ન– 4 નીચે આપેલ જોડકાં જોડો. (5)

(અ)	(બ)
1. ભૂમિસ્વરૂપોના ફેરફારનું મુખ્ય કારણ	1. ડેલ્ટા
2. રણમાં પવનને કારણે બનતું ભૂમિ સ્વરૂપ	2. ડ્રમલિન
3. નદીની શાખાના મુખોના નિક્ષેપણના જથ્થાથી થતો મુખત્રિકોણ	3. ભૂકંપ
4. સમુદ્રમોજાના ઘસારણને કારણે બનતું દિવાલ જેવું ભૂમિ સ્વરૂપ	4. ઢૂવા
5. હિમનદી દ્વારા લાવેલા પદાર્થો નિક્ષેપિત થતાં બનતું ભૂમિ સ્વરૂપ	5. સ્ટૅક

- અ.નિ. મધ્યયુગીન સમયગાળા દરમિયાન થયેલ સામાજિક, રાજકીય અને આર્થિક ફેરફારોનું વિશ્લેષણ કરે છે.
પ્રશ્ન – 5 નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો.
1. ‘અકબર રાજા તરીકે ભારતના ઇતિહાસમાં ગણનાપાત્ર સ્થાન ધરાવે છે.’- તેમણે પ્રજાહિત માટે કરેલાં કાર્યોને આધારે વર્ણવો. (3)
2. શેરશાહના શાસનમાં થયેલ સુધારા વર્ણવો. (2)